

Mart 2015'te 40 Yıl Sonra **TDAS**'ın yayınlanmasının üzerinden dört yıl geçti. **TDAS** (Türkiye Devriminin Acil Sorunları) 1975-1980 döneminin önemli kitapları arasında kabul edilir. İçeriğine katılan vardır katılmayan vardır ama dönemine göre oldukça ileri düzeyi genel kabul görür.

Yayınlanmasından 40 yıl sonra "Bu kitaptan kalan nedir?" sorusunu cevaplandırmaya çalıştım. İnsan kendi yazdığı ve üç ayrı siyasi hareketin temel kitabı olan (Devrimci Savaş, Halkın Devrimci Öncüleri ve Acilciler) bir metni "Şu görüşlerin dönemi geçmiştir" diye eleştirir mi?

Tabii ki bunu yapabilir ve hatta böyle yapılması da şarttır. 40 yılda dünyanın neredeyse altı üstüne geldi; ülke, bölge ve dünya çok değişti ve o zaman yazılan bir kitap da en azından bazı bölümleriyle değişmek zorundadır. Bunu yapmadan "Marx-Engels ve Lenin'in bazı önemli belirlemelerinde değişiklik zorunludur" demek abes kaçar.

Mültecilik konusunun dünya gündeminde olduğu 2016'da **Mülteciler Göçmenler** yayınlandı. Ardından bence 1975'teki

TDAS

kadar önemli bir kitap,

Geleceğe Dönüş

yayınlandı. Reel sosyalizmin yıkılmasının ve Çin'in de komünist partisi önderliğinde kapitalizme yönelmesinden sonra sosyalizm için gelecek bitmişti. Nietzsche'nin sözleriyle

"Gelecek de en az geçmiş kadar bugünü etkiler"

di. Bu geleceğin yeniden kurulabilmesi sosyalizm teorisinde önemli değişiklikler yapılmadan mümkün değildi. Kitabın en önemli tezi, kent ve kır küçük üreticiliğinin de sosyalist devrimin parçası olması gerektiğidir. Bu yeni bir görüş de değildir çünkü tarihteki bütün devrimlerde örneği vardır. 1917 Ekim devrimi iki büyük kentte işçiler ve asker elbisesi içindeki köylüler tarafından yapılmıştır. Çin'de demokratik ve sosyalist devrimlerin kitlesi tümüyle köylülerdir. Küba devrimine de küçük köylülüğün aktif katılımı vardır.

Bir dergi projesi

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 22 Mayıs 2019 20:42 - Son Güncelleme Çarşamba, 22 Mayıs 2019 21:08

Bu kitap aynı zamanda Demokratik Almanya Cumhuriyeti Sosyalist Birlik Partisi'nin ikinci genel sekreteri olan Walter Ulbricht'in "*sosyalizm kendi yasallıkları olan ayrı bir toplumsal ekonomik düzendir*" görüşünü de olumlar. Ulbricht bu görüşü nedeniyle genel sekreterliği bırakmak zorunda kalmıştı. (Bkz. **1**)

1989 Berlin Duvarı

)

Ardından **Che Guevara Kısa Uzun Bir Hayat**'ta asıl incelenen konu 1960'lı yıllarda reel sosyalist ülkelerdeki tartışmalardı. 1989-1991 birdenbire gelmedi, yaklaşık 25 yıl önce "*Böyle devam edemeyiz*" görüşü vardı ve tartışıldı. Che de zamanın sosyalizminde önemli değişiklikler yapılmasını savunanlardan bir tanesiydi.

Bunun ardından **68'den Ne Kaldı?** yayınlandı. Kitabın temel sorusu; Batı Almanya 68'i toplumda önemli bir kültürel değişime yol açarken benzeri neden Türkiye'de yaşanmamıştı?

Türkiye 68'i Batı Almanya'daki örneğinin aksine geçmişten kopamamış, tersine onu yüceltmışti.

Son kitap **Küresel İç Savaş ve Türkiye** ise 2000 yılında yayınlanan **Alt Emperyalizm ve Türkiye**'nin devamıdır.

Türkiye alt emperyalizminin ikinci evresini anlatmaktadır.

Bu süre içinde çağdaş kapitalizmin analizi, sosyalizmin sorunları, reel sosyalist ülkelerin değerlendirilmesi hakkında çok sayıda yazı yayınlandı. Bunların büyük bölümü insanı usandıracak kadar birbirinin aynısı olan belirlemelerle doluydu. Yeni hiçbir şey yoktu, aynı görüşler farklı cümlelerle tekrar ve tekrar anlatılıyordu.

Benzer değerlendirmeyi değişik insanlardan dinledim.

Gerekçelendirerek farklı yaklaşımlar sergilemeye çalışanlar yok değildi ama hem benzerlerinden ayıydılar hem de biraz kenarda kalıyorlardı.

Bir dergi projesi

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 22 Mayıs 2019 20:42 - Son Güncelleme Çarşamba, 22 Mayıs 2019 21:08

Bu arkadaşların kendilerini ifade edebileceği bir platformun olması herhalde kötü olmazdı.

Dergi fikri böyle doğdu. Her yayının genel bir konsepti olmalıdır. Bu yayının konsepti **sıradanlık dışına çıkmak**

olmalıdır. İçeriğinde yeni analizler –tabii ki gerekçelendirerek- ve

uzun güncellik

yazıları ağırlıkta olmalıdır.

Uzun güncellik ile anlatmak istediğim şudur: güncel bir olaydan hareket edersiniz ama o çerçevede sadece geçmişte değil, o gün önemli olan ve bu önemi gelecekte de sürececek olan bir analize yönelirsiniz.

Mesela Barış Akademisyenleri konusundan başlarsınız, bu ülkede geçmişte ve bugün neden dikkate değer bir barış hareketi oluşmamıştır? konusuna geçersiniz. Bu konu güncelden çıkar ama gelecek için de önemlidir.

Burada –yine gerekçelendirerek- alternatif getirmek gerekir. Nasıl yapabiliriz, sorusunun cevabı gibi...

Bilinen kapitalizm analizlerinden değişik arkadaşlara gına geldiğini biliyorum.

“Kapitalizm kriz içindedir, bu krizden kurtulamaz” görüşünü sürekli tekrarlayınca bir şey olmadığı gibi, bu görüş yanıltıcıdır da...

Kapitalizm kriz içindedir ama krizi yönetebilmektedir ya da krizle birlikte yaşayabilmektedir. *“Bu kriz nasıl yönetiliyor?”*

sorusunu sormayıp, sürekli olarak krizden söz etmek sosyalist mücadeleye yararlı olmasa gerektir.

Bir dergi projesi

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 22 Mayıs 2019 20:42 - Son Güncelleme Çarşamba, 22 Mayıs 2019 21:08

1985 yılında üç yıl önce **Direnış** adıyla yayına başlayan derginin adı **Yazın** oldu ve 2009 yılına kadar yayınıni sürdürdü. Dergi bu sürenin 11 yılında hem Avrupa hem de Türkiye'de yayınlandı.

Bu dergi 12 Eylül sonrasında ülkeyi terk etmek zorunda kalmış çok sayıda aydın ve özellikle Almanya'daki ikinci kuşak tarafından üretilen edebiyat için bir platform oldu. Yazarların hepsinin aynı görüşleri paylaştığı söylenemezdi ama derginin sol bir duruşu vardı ve bu çerçevede yazarlar arasında açık bir paralellik bulunuyordu.

Zaman değişti, konular da değişti ama konsept temelinde aynı anlayış uygulanabilir sanırım.

Sıradanlaşmanın dışına çıkmak, gerekçelendirerek yeniyi anlatmak...

Açık bir sosyalist duruş olacak ama burada aynılık değil paralellik geçerlidir.

Sosyalizm konusunda farklı görüşler vardır. Burada önemli olan mevcut dünyanın ve buradan hareketle geleceğin toplumunun temel özelliklerinin belirlenmesinde gerekçelendirerek yeniyi savunabilmek, bunu konuşabilmektir.

Örnek vereyim: Haluk Gerger'in ABD Komünist Partisi'nin tarihini anlatan kitabını önemli buldum. Bu partinin dünya sosyalizm mücadelesinde önemli rolü olmamıştır, partinin önemi ABD'de bulunmasından kaynaklanır. Yine de bu kitap reel sosyalizmin ülkeleri ve partilerinin somut incelenmesinin bir bölümünü oluşturduğu için önemli bir adımdır. Bu tarih genel geçer belirlemeler ya da gerekçesi belli olmayan saptamalarla değil, somut incelenmelidir. Kendi çabamla üç ülkeyi inceleyebildim: DAC (**1989 Berlin Duvarı** kitabı), Bulgaristan (kitap Almancadır, bu ülkede sosyalizmden kapitalizme geçişi inceleyen diploma tezimdir, Türkçesini hep planladım ama bir türlü yapamadım) ve Che Guevara kitabında Küba.

İnceleme henüz çok eksik, mesela Çin kesinlikle gereklidir.

Bir dergi projesi

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Çarşamba, 22 Mayıs 2019 20:42 - Son Güncelleme Çarşamba, 22 Mayıs 2019 21:08

Reel sosyalist ülkelerde komünist partilerinden çıkan burjuvaziyi, devletin nasıl dönüştüğünü bilmek zorundayız. DAC bir ülke olarak ortadan kalktığı için buradaki komünist partisinden burjuvazi çıkmadı ama Bulgaristan'da çıktı. Bu süreci isimlere varıncaya kadar incelemiştım ama tarih 2004'e kadar gelir. 1989-2004 arasında esas olan incelenmiştir ama sonrasına da göz atılıp kitabın genişletilmesi gerekir.

Umarım yıl sonunda ya da yeni yıl başında yayınlanması planlanan, eğer yazabilecek arkadaşlar olursa kültür-sanattan çeviri de dahil olmak üzere başka konulara kadar geniş bir yelpazeyi kapsamayı planlayan dergi bu tür çalışmalar için teşvik edici olur.

Bakalım artık...